



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudců Mgr. Ing. Silvie Svobodové a JUDr. Naděždy Řehákové v právní věci

žalobce: J. H., narozený dne X
bytem X
zastoupený advokátem JUDr. Jiřím Novákem
sídlem Sokolská 60, 120 00 Praha 2

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 00 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu,

takto:

- I. Určuje se, že zásah Policie České republiky vůči žalobci, ke kterému došlo v Lipníku nad Bečvou dne 8. 11. 2017, a který spočíval
- ve vstupu do kancelářských prostor ve II. NP nad restaurací „U Marka“;
 - v pokynu žalobci, aby zastavil přehrávání hudební produkce – písně Marty Kubišové „Modlitba pro Martu“;
 - v provedení osobní prohlídky žalobce a
 - v zajištění žalobce a jeho omezení na svobodě s následným převozem na služebnu Policie České republiky v Lipníku nad Bečvou a znemožnění jeho odchodu až do okamžiku, kdy byl propuštěn,
- byl nezákonný.

- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 39 026 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Jiřího Nováka, advokáta.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a vymezení sporu

1. Žalobce se žalobou podanou u soudu dne 21. 12. 2017 domáhal podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též s. ř. s.) určení nezákonnosti zásahu, pokynu nebo donucení, k němuž došlo dne 8. listopadu 2017 v Lipníku nad Bečvou v souvislosti s mítinkem prezidenta republiky v rámci jeho návštěvy Olomouckého kraje.
2. Nezákonným zásahem příslušníků Policie České republiky (dále též „Policie ČR“ nebo „PČR“ nebo „police“) byl žalobce dle svého tvrzení přímo zkrácen na svých právech. Zásah PČR byl nepřiměřeně razantní a zbytečně represivní, když příslušníci Policie ČR si nastalou situaci nedostatečně vyhodnotili, na což následně reagovali neadekvátními a nepřiměřeným postupy a úkony. Žalobce spatřuje soubor jednání Policie ČR jako nesprávný a odporující nejen principům demokratické společnosti, zejména pak právu na svobodu projevu, ale rovněž zákonu č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o policii“).
3. Žalobce se původně z procesní opatrnosti domáhal ochrany před nezákonným zásahem jak proti žalovanému, tak proti Krajskému ředitelství policie Olomouckého kraje, neboť ke dni podání žaloby nebylo s určitostí zjištěno, zda příslušníci policie provedli zásah jako ozbrojený bezpečnostní sbor, anebo zda v tomto směru vykonávali pravomoci podle § 8 odst. 3, 4 a 6 zák. č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o právu shromažďovacím“) namísto zástupce úřadu (ve smyslu § 8 odst. 3 zákona o právu shromažďovacím) v rámci výkonu jeho zákonné pravomoci.
4. Žalobce navrhl, aby soud určil nezákonnost zásahu Policie České republiky (dále též „zásah“) spočívajícího:
 - ve vstupu do kancelářských prostor ve II. NP nad restaurací „U Marka“;
 - v pokynu žalobci, aby zastavil přehrávání hudební produkce – písně Marty Kubišové „Modlitba pro Martu“;
 - v provedení osobní prohlídky žalobce;
 - v zajištění žalobce a jeho omezení na svobodě s následným převozem na služebnu Policie České republiky v Lipníku nad Bečvou a znemožnění jeho odchodu až do okamžiku, kdy byl propuštěn.

II. Žaloba

5. Žalobce uvedl, že dne 8. 11. 2017 v podvečerních hodinách se v Lipníku nad Bečvou konal mítink prezidenta republiky Miloše Zemana v rámci jeho návštěvy Olomouckého kraje (dále též „mítink prezidenta republiky“ nebo „shromáždění“). Shromáždění proběhlo na základě oznámení o konání shromáždění ze dne 30. 10. 2017, které k Městskému úřadu v Lipníku nad Bečvou podal svolavatel shromáždění – Město Lipník nad Bečvou,

zastoupené starostou panem M. P. Za účelem organizace vlastního shromáždění svolavatel disponoval čtyřmi pořadateli, kteří byli za tímto účelem náležitě označení páskami a oranžovými vestami s nápisem „pořadatel“. Žalobce patřil do skupiny osob, které sympatizovaly s postojem pana T. H. (bývalý ministr vnitra, odpůrce politiky prezidenta republiky, jenž za účelem toho, aby pan M. Z. nekandidoval opětovně do úřadu prezidenta republiky, držel hladovku) vůči prezidentu republiky, a proto se rozhodly, že vůči politice prezidenta republiky a jeho kandidatuře na funkci prezidenta republiky pro další funkční období uspořádají klidný protest. Jako formu protestu zvolily, že na mítinku prezidenta republiky vyjádří své postoje držením červených kusů papíru symbolizujících tzv. červené karty, použití transparentu s nápisem „Pravda vítězí“ a spuštěním hudební produkce – písničky Marty Kubišové „Modlitba pro Martu“ (dále též „píseň“). Protestující skupina osob si za tímto účelem pronajala od vlastníka restaurace „U Marka“ kancelářský prostor nacházející se ve druhém nadzemním podlaží nad restaurací s oknem směřujícím na náměstí T.G.M. v Lipníku nad Bečvou (dále též „kancelářský prostor“).

6. Žalobce zdůraznil, že v době předcházející zahájení shromáždění do kancelářské místnosti najaté protestujícími osobami vstoupili dva policisté v civilu, kteří se náležitým způsobem legitimovali a z důvodu zachování bezpečnosti mítinku prezidenta požadovali, aby v místnosti, v níž se mají pohybovat lidé, zůstalo rozsvíceno, nedocházelo k otevírání okna a vystrkování žádných předmětů z okna. Na výzvu policistů se legitimoval rovněž žalobce a podrobně seznámil přítomné policisty se záměrem spočívajícím v jednorázovém spuštění hudební produkce - skladby „Modlitba pro Martu“ a vyvěšení transparentu s nápisem „Pravda vítězí“, přičemž uvedl délku skladby v trvání cca tři minut s tím, že tato má hrát přesně po dobu, než prezident republiky přijde na podium a začne svůj projev. Příslušníci Police ČR proti plánované hudební produkci nic nenamítali, pouze doporučili žalobci a ostatním, aby z hlediska bezpečnosti mítinku nevyvěšovali žádné věci z okna a neotevírali jej dokořán. Dohodli se, že namísto vyvěšení transparentu dojde k jeho použití osobami stojícími na náměstí a že okno bude pootevřeno na malý průzor tak, aby píseň mohla být slyšet, neboť restaurace „U Marka“ byla od podia vzdálena cca 150-200m. Dalšími osobami přítomnými v kancelářském prostoru byly D. M. a A. G..
7. Žalobce uvedl, že hudební produkci „Modlitba pro Martu“ spustil ve chvíli, kdy prezident republiky spolu s hejtmánem Olomouckého kraje, panem L. O. a starostou města Lipník nad Bečvou opustili budovu radnice, mířili k nedalekému podiu, a kdy se úvodního slova zhostil moderátor shromáždění. Poté se ujal slova starosta města Lipník nad Bečvou pan M. P., následně si převzal mikrofon hejtmán Olomouckého kraje pan Ladislav Okleštěk. Píseň hrála po dobu projevů obou z nich, a pokud by nebyla nezákonně zastavena, skončila by dříve, než by se slova ujal prezident republiky. Píseň hrála po dobu cca necelé dvou a půl minuty (přesně 2:26 min). Podle názoru žalobce přestože píseň hrála z hlediska podia z protilehlého okna, ani jedna z osob hovořících na podiu nemusela svůj projev nijak přerušovat, ba dokonce nebylo nutné ani nijak zvyšovat hlas. V okamžiku, kdy byla píseň zhruba ve dvou třetinách, vtrhlo do kancelářských prostor cca 9 příslušníků Policie ČR vybavených videokamerou a vyzvali žalobce, aby hudební produkci okamžitě vypnul. Ačkoliv žalobce ihned uposlechl výzvu policie a na jejich pokyn se opětovně ihned legitimoval, přesto došlo po sdělení, že se měl dopustit přestupku proti zákonu o právu shromažďovacím podle § 14 odst. 1 písm. e), k jeho okamžitému zajištění a omezení na svobodě. Zasahující policisté dále u žalobce provedli jeho osobní prohlídku a předvedli jej na služebnu PČR v Lipníku nad Bečvou k bezodkladnému podání vysvětlení podle § 61

zákona o policii. Po podání vysvětlení byl žalobce ze zajištění po několika hodinách propuštěn.

8. Zásah policejního orgánu považuje žalobce za rozporný se zákonem o policii, zákonem o právu shromažďovacím, jakož i s právem na svobodu projevu. S ohledem na samotný účel shromažďovacího zákona vyjádřený v jeho § 1 odst. 2, který přímo zakotvuje možnost a oprávnění výměny informací a názorů, jakož i možnost vyjádření postojů a stanovisek, má žalobce za to, že jím zvolená forma vyjádření postoje k politice prezidenta republiky nebyla nijak způsobilá narušit poklidný průběh shromáždění, byla vkusná a nikoliv vulgární a nezákonná. Současně má žalobce za to, že součástí práva na shromažďování a tedy též svobody projevu je i právo vyslovit svůj názor či postoj prezentovaný na shromážděních, s nímž nelze souhlasit, byť se konají legálně.
9. Vůči postupu policie žalobce namítal, že se po materiální stránce nemohl dopustit přestupku podle § 14 odst. 1 písm. e) zákona o právu shromažďovacím, neboť nijak nebránil účastníkům shromáždění ve splnění jeho účelu nepřístojným chováním. Zásah policejního orgánu je nutné vyhodnotit rovněž s přihlédnutím k okolnostem, že zástupci policie byli žalobcem a dalšími osobami nacházejícími se v kancelářských prostorách předem informováni o průběhu vyjádření svých postojů a protestu proti prezidentu republiky, a kdy z jejich vlastního chování bylo zcela zřejmé, že se chovají tak, jak o tom předem informovali a dohodli se s policisty. Veškeré tyto aspekty dle názoru žalobce velmi významným způsobem snižují, či spíše zcela eliminují jakoukoliv případnou závažnost jednání žalobce.
10. Ze strany příslušníků PČR byla dle žalobcova přesvědčení především porušena zásada přiměřenosti zakotvená v § 11 písm. c) zákona o policii, podle kterého má policejní orgán *„postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.“* Z § 6 zákona o právu shromažďovacím přitom vyplývá, že k zabezpečení řádného průběhu shromáždění je ze zákona primárně povolán svolavatel, resp. jím organizovaná pořadatelská služba, jejímž úkolem je zabezpečit řádný průběh nejen ze strany účastníků shromáždění, ale též vůči osobám, které by jeho řádný průběh jakkoli narušovaly. K tomu je povinen použít především vlastní prostředky (např. učinit výzvu či pokyn pomocí megafonu). Je-li takové jednání neúčinné nebo zjevně bezúčelné, je svolavatel, resp. pořadatelská služba, až jakmile nastane tato situace předvídaná zákonem, povinen bez zbytečného odkladu požádat policii o součinnost. Jelikož svolavatel, reprezentovaný osobou starosty Lipníka nad Bečvou, nepovažoval jednání žalobce za narušení řádného průběhu shromáždění (ač byl u mikrofonu, nevyzval žalobce, aby hudbu zastavil), Policie ČR nebyla povolána zasáhnout proti žalobci. Ze zákonných ustanovení zákona o právu shromažďovacím totiž vyplývá subsidiarita postupu při rušení řádného průběhu shromáždění, která primárně dopadá na osobu svolavatele, resp. pořadatelské služby, a která až v případě neúčinnosti svých postupů přivolá na pomoc policii. Z hlediska vyhodnocení toho, zda si shromáždění zachovává řádný průběh, je dle názoru žalobce podstatné především hledisko svolavatele, nikoli hledisko osob rozdílných, byť významných – prezidenta republiky, který byl v tomto směru pouhým účastníkem shromáždění. Ze strany příslušníků PČR byla rovněž porušena zásada přiměřenosti zakotvená v ust. § 8 odst. 5 zákona o právu shromažďovacím, podle kterého *„zástupce úřadu při výkonu svého oprávnění postupuje tak, aby případný zásah do práva na svobodu shromažďování nebo jiného práva šetřil jeho podstatu a nepřekročil míru nezbytnou k dosažení*

účelu sledovaného zákonem“. Z citovaných ustanovení vyplývá povinnost zasahujícího policisty vždy volit pouze ten prostředek (mírnější před důraznějším), který postačí k dosažení účelu úkonu, a to i při respektu nikoliv pouze k právu se shromáždit, ale též k jiným právům.

11. Na základě shora uvedených důvodů bylo vstupem zasahujících policistů do kancelářských prostor porušeno právo žalobce na ochranu soukromí, když v daném případě nedošlo jednáním žalobce ke spáchání přestupku podle § 14 odst. 1 písm. e) zákona o právu shromažďovacím, ale ani naplnění kritéria závažného ohrožení veřejného pořádku ve smyslu § 40 odst. 1 zákona o policii. Policie tím, že nevyužila jiné, mnohem mírnější opatření, porušila jedno ze základních práv, a to práva na ochranu soukromí, které se vztahuje rovněž na jiné prostory, než obydlí včetně najatých prostor. Podmínka závažného ohrožení veřejného pořádku by byla splněna pouze tehdy, kdyby došlo k intenzivnějšímu jednání, když zákon vyžaduje jeho závažné ohrožení, což se podle názoru žalobce nestalo. Současně není ze strany žalovaného nijak odůvodnitelné, proč příslušníci policie zasáhli vůči žalobci, který se nacházel v kancelářských prostorách zcela sám, v počtu devíti osob.
12. Žalobce dále namítl, že postupem policejního orgánu spočívajícím v zajištění žalobce a jeho omezení na svobodě s následným převozem na služebnu Policie České republiky v Lipníku nad Bečvou a znemožnění jeho odchodu až do okamžiku, kdy byl propuštěn, bylo přímo zkráceno jeho právo na osobní svobodu. Z § 26 odst. 1 písm. f) zákona o policii vyplývá, že policista je oprávněn zajistit osobu, která byla přistižena při jednání, které má znaky přestupku, je-li důvodná obava, že bude v protiprávním jednání pokračovat anebo mařit řádné objasnění věci. Z citovaného ustanovení vyplývají dvě základní podmínky, pro které je policista oprávněn zajistit osobu: její přistižení při jednání a existence důvodné obavy, že podezřelý bude v jednání pokračovat. Z pohledu žalobce nebyla minimálně splněna podmínka důvodné obavy, že žalobce bude v jednání pokračovat. Ani podezření ze spáchání přestupku podle § 14 odst. 1 písm. e) zákona o právu shromažďovacím tedy zasahující policii neopravňoval k tomu, aby žalobce zajistili a omezili na svobodě. Ke vzniku a existenci důvodné obavy je nutné, aby k páčání přestupků došlo opakovaně. Policisté by tedy museli mít předchozí znalost nebo zkušenost se žalobcem, že se totožného jednání již už buď dříve dopustil, anebo že se jedná o osobu projevující se soustavným nerespektováním právních norem a narušováním veřejného pořádku. Zásah policejního orgánu je zapotřebí posuzovat a vyhodnocovat i s přihlédnutím ke skutečnosti, že v okamžiku, kdy příslušníci policie v počtu cca devíti osob v čele s policistou s kamerou vtrhli do kancelářských prostor, okamžitě dali žalobci pokyn, aby hudební produkci zastavil, žalobce tento pokyn okamžitě splnil. Stejně tak žalobce okamžitě vyhověl výzvě policisty a bez prodlení se legitimoval. Policisté tak neměli důvod žalobce zajistit ani za účelem zjištění jeho totožnosti (§ 63 odst. 3 zákona o policii). Vzhledem k tomu, že žalobce spolu s ostatními osobami před zahájením shromáždění informovali policisty a dohodl se s nimi na podobě protestu s tím, že dojde k jednorázovému spuštění písň, nemohla policii vůbec vzniknout obava, že by žalobce v domnělém páčání přestupku pokračoval. To vše navíc v situaci, kdy v okamžiku vstupu policejního orgánu do kancelářských prostor, byla píseň u samého konce. Zásah PČR byl završen eskortováním žalobce na služebnu PČR v Lipníku nad Bečvou k podání vysvětlení podle § 61 odst. 1 písm. a) zákona o policii, čímž byla porušena zásada subsidiarity a hierarchie možného postupu. Podle názoru žalobce z citovaného ustanovení vyplývá, že policista může nechat osobu pro účely podání vysvětlení předvést až v situaci, když se bez dostatečné omluvy nebo bez závažných důvodů nedostaví k podání vysvětlení. Jinak je policista povinen předat jím řešenou věc na

služebnu policie k zahájení řízení na základě úředního záznamu o podezření z přestupku a až následně vyzvat podezřelého, aby se dostavil k podání vysvětlení. Z chování žalobce nebylo nijak seznatelné, že by se odmítl dostavit k podání vysvětlení, či kladl jakýkoliv odpor. Jeho okamžité zajištění a omezení na svobodě nebylo s přihlédnutím k zásadě přiměřenosti a zdrženlivosti nezbytně nutné, neboť žalobce veškeré pokyny zásah provádějících policistů plnil.

13. Žalobce rovněž namítal nezákonnost provedení osobní prohlídky. Vzhledem k tomu, že zajištění žalobce a omezení na svobodě bylo nezákonné, nemohla být zákonná ani jeho osobní prohlídka, která byla rovněž nepřiměřeným postupem v rozporu se zásadou přiměřenosti a zdrženlivosti, a pro jejíž provedení nebyly splněny zákonné podmínky. Žalobce při úkonech policie nekladl žádný odpor, na výzvy a pokyny PČR reagoval jejich splněním, resp. podrobením se příkazům. Nemohlo tak vzniknout podezření, že by žalobce kladl či mohl klást jakýkoliv odpor, jakož ani nemohlo existovat podezření, že by u sebe mohl mít zbraň.

III. Vyjádření žalovaného

14. Ke skutkovému stavu popsanému žalobcem v žalobě žalovaný ve svém vyjádření ze dne 19. 3. 2018 uvedl, že jej považuje za nesporný. K žalobcem tvrzené nezákonnosti a nepřiměřenosti zásahu policejního orgánu žalovaný konstatoval, že skutkové i právní důvody zásahu, který je předmětem žaloby, jsou detailním způsobem popsány ve vyhodnocujících materiálech PČR, které jsou součástí správního spisu a na něž odkazuje.
15. Nad rámec těchto závěrů žalovaný uvedl, že PČR realizovala žalovaný zásah pro podezření ze spáchání přestupku podle § 14 odst. 1 písm. e) zákona o právu shromažďovacím. Podstatou tohoto přestupku je bránění účastníkům shromáždění ve splnění účelu shromáždění nepřístojným chováním. Nepřístojným chováním nemusí být vždy primárně agresivní či verbálně urážlivé jednání, ale jakýkoliv způsob či snaha o narušení splnění účelu shromáždění. Nemusí jít pouze o narušování projevu samotného řečníka, ale například rovněž o snahu zasahovat do možnosti samotných účastníků reálně se na projevy soustředit. Jednou z forem takového jednání pak může být právě hlasitý hudební projev, jak tomu bylo v daném případě.
16. K námitce žalobce, že nebyla naplněna skutková podstata přestupku podle § 14 odst. 1 písm. e) zákona o právu shromažďovacím, neboť samotní řečníci nebyli nuceni své projevy přerušovat ani zvyšovat hlas apod. žalovaný uvedl, že z dikce citovaného ustanovení plyne, že se hovoří o všech účastnících shromáždění, tedy v každém místě shromáždění, a nikoli pouze o vnímání rušivých prvků z pozice řečníka či svolavatele, jak dovozuje žalobce. Z videozáznamů je patrné, že hudba byla velmi hlasitá a že ačkoli nemusela působit rušivě v místech před podiem či v jeho blízkém okolí, v části pod okny, kde byl umístěn reproduktor, už tomu tak nebylo.
17. Žalovaný nepopírá, že primární odpovědnost za pokojný průběh shromáždění má svolavatel, který také prostřednictvím pořadatelů má shromáždění řídit a usměrňovat. Případná pasivita svolavatele ovšem neznamená, že PČR zcela rezignuje na plnění svých zákonných úkolů při podezření na možné porušení práva. Takový postup by naopak mohl být porušením zásady iniciativy stanovené v § 10 odst. 1 zákona o policii. V této souvislosti žalovaný poukázal na to, že PČR řešila průběh protestu se žalobcem již před samotným započatím shromáždění v rámci plnění úkolů k zajištění bezpečnosti určené osoby podle § 49 zákona o policii. Právě při této situaci PČR upozornila žalobce na to, že

by hlasitost hudby neměla překračovat mez, která by mohla ostatním účastníkům bránit v dosažení účelu shromáždění. Pokud tedy PČR došla k závěru, že žalobce nedodržel její pokyny, resp. upozornění, bylo plně v její působnosti uvedený stav řešit.

18. Závěrem žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Replika žalobce

19. V replice k vyjádření žalovaného ze dne 16. 9. 2019 žalobce zdůraznil, že zásah provedený Policií ČR, kterým bylo zasaženo do jeho základních lidských práv, nesplňuje test proporcionality. S odkazem na nálezy Ústavního soudu ČR sp. zn. Pl. ÚS 3/02 žalobce uvedl, že posouzení proporcionality opatření omezující základní práva a svobody sestává ze tří kroků: 1) posouzení způsobilosti konkrétního opatření k naplnění svého účelu, neboli vhodnosti, čímž se rozumí, zda je užití opatření vůbec schopno dosáhnout legitimního cíle, jímž je ochrana jiného základního práva nebo veřejného statku; 2) posouzení potřebnosti z hlediska toho, zda byl při výběru prostředku použit právě ten z nich, který je k základnímu právu nejšetrnější; 3) posouzení proporcionality v užším smyslu, tedy zda újma na základním právu není nepřiměřená ve vazbě na zamýšlený cíl. To znamená, že opatření omezující základní lidská práva a svobody nesmějí, jde-li o kolizi základního práva nebo svobody s veřejným zájmem, svými negativními důsledky převyšovat pozitiva, která představuje veřejný zájem na těchto opatřeních (rozsudek NSS č.j. 2 As 18/2018-38 ze dne 31.5.2018).
20. Pokud jde o podmínku sub 1), žalobce namítl, že PČR nebyla oprávněna vstupovat do kancelářských prostor, neboť sám svolavatel, resp. pořadatel shromáždění, neshledal, že by žalobce činil cokoli, co by bylo způsobilé narušit řádný průběh shromáždění. PČR by byla oprávněna vstoupit do kancelářských prostor teprve poté, co jako marné pokusy o nastolení veřejného pořádku selžou opatření, které zákon o právu shromažďovacím umožňuje použít svolavateli, resp. pořadateli shromáždění (starosta měl k dispozici mikrofón, bylo možné použít megafón, vyslat pořadatele do předmětných prostor). Pokud pořadatel shromáždění nepřistoupil k použití opatření, které by co nejmenším způsobem bylo způsobilé zasáhnout základní práva a svobody žalobce, neměla a ani nemohla PČR přistupovat k radikálnějšímu opatření podle ust. § 10 ve spojení s § 49 zákona o policii.
21. Druhý požadavek testu proporcionality se de facto prolíná s prvním. Pokud PČR dospěla k závěru, že dochází k narušení průběhu shromáždění jednáním, které již vykazuje intenzitu vyžadovanou zákonem pro spáchání přestupku či správního deliktu, pak by měla v souladu s ust. § 6 zákona o právu shromažďovacím v rámci tam stanoveného hierarchického postupu použití jednotlivých opatření, vyzvat či upozornit svolavatele, aby přistoupil k použití opatření, která mu zákon za účelem pokojného průběhu shromáždění svěřuje, a pak až následně přistoupit k realizaci svých opatření podle § 10 ve spojení s § 49 zákona o policii.
22. Podle názoru žalobce nebylo naplněno ani třetí kritérium testu proporcionality, a sice intenzita nutnosti porušení základního práva za účelem ochrany práva či zájmu jiného. Třetí kritérium proporcionality lze dle názoru žalobce rozlišovat ve dvou rovinách. V první rovině vstup policie do soukromých prostor restaurace „U Marka“. Ve druhé rovině pak postup policie poté, co dosáhla svého zamýšleného cíle, a kdy žalobce na základě jejich pokynu ukončil přehrávání písně Modlitba pro Martu. V případě vstupu do kancelářských prostor se zcela uplatní námitky vznesené ve vztahu k prvnímu a druhému požadavku testu proporcionality, tedy že nejdříve mělo dojít k uplatnění mírnějšího

opatření za účelem nastolení řádného průběhu shromáždění, lze-li tedy o jeho narušení vůbec hovořit, a až následně bylo možné přistoupit k tomu, že policie do těchto soukromých prostor vstoupí. V případě zajištění žalobce a jeho odvoz na policejní služebnu, nebylo vůbec nutné k tomuto radikálnímu opatření přistupovat. Zcela bez diskuze se ze strany policie jedná o absolutně neodůvodněné a naprosto zbytečné použití síly v případě zcela bagatelního jednání. Navíc v situaci, kdy policie neměla důvod pochybovat o tom, že žalobce její pokyny uposlechne a dodrží, když se legitimoval a to opětovně.

23. Na základě shora uvedených důvodů podle žalobce nebylo hledisko proporcionality PČR zvažováno buď vůbec anebo zcela nedostatečně, a to nejen v rámci pokynu k vypnutí písničky v trvání necelých tří minut, která již byla na svém konci, ale především při vstupu do soukromých prostor restaurace „U Marka“ a zejména při zajištění a omezení osobní svobody žalobce.
24. Žalobce dále konstatoval, že ke dni sepsání repliky s ním nebylo zahájeno žádné správní řízení, jehož předmětem by bylo posouzení jednání spočívající v přehrání písničky na mítinku. Tato okolnost je rovněž významná z hlediska rozhodování toho, jak posuzovanou situaci vůbec vnímá autorita, která je povolána k rozhodování o přestupcích, které jsou spáchány v rámci jí svěřeného území.
25. Žalobce dále uvedl, že na základě podnětu paní M. Š. se žalovaným zásahem PČR zabýval rovněž Úřad veřejného ochránce práv Mgr. Anny Šabatové, který věc vedl pod sp.zn. 7572/2017/VOP/VBG, č.j. KVOP-7707/2018. Veřejný ochránce práv sumarizoval své závěry do dopisu adresovanému žadateli dne 19. 2. 2018, ke kterému přiložil rovněž podrobnou zprávu o šetření označenou jako „*Zpráva o šetření ve věci postupu Policie České republiky v Lipníku nad Bečvou dne 8. 11. 2017*“. V této souvislosti žalobce upozornil na rozdílnost informací, které sdělil veřejné ochránkyni práv žalobce, od informací, které jí sdělila policie. Konkrétně šlo o to, že veřejné ochránkyni práv byla PČR zamlčena informace, že před vlastním zahájením shromáždění žalobce policii seznámil se svým záměrem vyvěsit transparent z okna místnosti do prostoru náměstí a přehrát píseň včetně délky písničky a okamžiku, kdy hodlá skladbu pustit. Přítomní policisté proti plánované hudební produkci nic nenamítali, pouze doporučili žalobci a ostatním, aby z hlediska zachování bezpečnosti mítinku nevyvěšovali žádné věci z okna a neotevírali jej dokořán. Dohodli se, že namísto vyvěšení transparentu dojde k jeho použití osobami stojícími na náměstí. PČR tedy nejenže byla informována o záměru žalobce a dalších osob, které se s ním připojily k protestu, ale stanovila požadavky stran transparentu, které byly žalobcem a dalšími respektovány.

V. Jednání před soudem a skutková zjištění

26. Při jednání konaném dne 18. 10. 2019 účastníci řízení setrvali na svých procesních stanoviscích. Žalobce odkázal na obsah žaloby včetně repliky navazující na vyjádření žalovaného. Žalovaný odkázal na obsah vyjádření k žalobě a zopakoval, že popis skutkových okolností tak, jak byl učiněn žalobcem, považuje za nesporný.
27. Z účastenského výsledku žalobce soud zjistil, že skupina osob, jejíž součástí byl i žalobce, se dohodla, že podpoří pana H. tím, že na shromáždění vystoupí s červenými kartami jako symbolem protestu a že pustí skladbu „Modlitba pro Martu“, aby byl protest zřetelnější. Před zahájením shromáždění chystal žalobce v kancelářském prostoru techniku, pan M. chystal v téže místnosti vlajku s nápisem „Pravda vítězí“. Přišli za nimi dva muži v civilu,

kteří se představili jako zástupci Policie ČR a doporučili jim s ohledem na zabezpečení ochrany prezidenta republiky vlajku z okna nevyvěšovat a místnost opustit. Žalobce sdělil, že záměrem je pustit třiminutovou skladbu „Modlitba pro Martu“ před začátkem vystoupení pana prezidenta s tím, že po skončení skladby z místnosti odejdou. Policisté tedy doporučili, aby v rozsvícené místnosti zůstal jenom jeden člověk, s tím žalobce souhlasil. Pan M. se proto přesunul s vlajkou dolů před dům. Policisté si okopírovali žalobcův občanský průkaz a odešli. Za ideální považovali stav, kdyby okno zůstalo zavřené. To by ale dle žalobce byl protest zbytečný, proto před zahájením shromáždění okno pootevřel, v místnosti rozsvítil a reproduktor ponechal uvnitř místnosti, protože v okně nesmělo nic být. Skladbu pustil na pokyn jednoho člověka před domem, kvůli světlu v místnosti na pódium neviděl. Čekal, až skladba dohraje. Viděl lidi na chodníku, kteří stáli a drželi karty, nikdo z nich nic nevykřikoval. Slyšel slova nějakého řečníka, rovněž slyšel nějaký pískot a obdobné davové projevy účastníků shromáždění. Viděl také nějaké osoby v oranžových vestách. Když uslyšel za sebou šramot, otočil se ke dveřím a uviděl cca devět temně oděných mužů v čapkách, černě oděných. Jeden z nich křičel, ať okamžitě přehrávání vypne. Zprvu nepoznal, že se jedná o policisty, první z nich natáčel akci na kameru. Žalobce ihned zareagoval na výzvu, stáhnul hlasitost na minimum, zcela vypnout skladbu nestačil, neboť muži mu odtáhli ruku od nahrávacího zařízení. Muži následně žalobce podrobili osobní prohlídce a oznámili mu, že je zajištěn a omezen na svobodu a že jej odvezou na služebnu pro podání vysvětlení, neboť se mohl dopustit přestupku proti shromažďovacímu zákonu. To následně učinili. Protokol na služebně žalobce nepodepsal, protože nesouhlasil s obsahem, opravu policisté provést odmítli.

28. Při jednání konaném dne 20. 11. 2019 provedl soud výslechy svědků Ing. M. P. a D. M..
29. Z výslechu Ing. M. P. – starosty města Lipníku nad Bečvou soud zjistil, že prezident republiky v rámci návštěvy Olomouckého kraje navštívil na pozvání hejtmána též město Lipník nad Bečvou, kde se zúčastnil prezidentského mítinku. Přípravou a koordinací akce pověřil svědek tajemnici městského úřadu paní Ing. J. S.. Program návštěvy prezidenta byl dopředu pevně stanoven Olomouckým krajem. Po krátké návštěvě radnice svědek doprovázel prezidenta na setkání s občany, které se konalo na náměstí před radnicí. Po ukončení shromáždění prezident odjel. Svolavatelem shromáždění bylo z iniciativy kraje město Lipník nad Bečvou, na náměstí byli přítomni 4 pracovníci městského úřadu coby pořadatelé v barevných vestách. Svědek se o zásahu na náměstí dozvěděl až druhý den z médií, v průběhu shromáždění byl na podiu, ničeho si nevšiml. Podium bylo umístěno hned před radnicí. Úkolem svědka bylo přivítat na podiu prezidenta republiky a hejtmána Olomouckého kraje. Když svědek s hosty (prezidentem a hejtmánem) vyšli budovy radnice, hrála skladba „Modlitba pro Martu“. Svědek měl za to, že hudební produkce patří k programu, který nebyl s městem Lipník nad Bečvou předem konzultován. Rovněž moderátor byl zajištěn kanceláří hejtmána Olomouckého kraje. Svědek přivítal prezidenta republiky, pak předal slovo hejtmánovi Olomouckého kraje, který rovněž pozdravil účastníky shromáždění. V tu dobu ještě skladba „Modlitba pro Martu“ hrála. Následně prezident republiky odpovídal na dotazy občanů města. Když mluvil prezident republiky, hudba samozřejmě nehrála. Svědek se pokoušel mezi účastníky shromáždění očima vyhledat spoluobčana města Lipník nad Bečvou pana Ing. T. H., který jej předem informoval, že přijde na mítink a položí prezidentovi otázku. Pan H. v té době držel hladovku motivovanou nesouhlasem s kandidaturou prezidenta. Pokud jde o skladbu „Modlitba pro Martu“, svědka ani nenapadlo, že by nepatřila k programu, je to píseň, kterou všichni znají, navíc v té době se hrála všude. Hudební produkce svědka vůbec

nerušila, nemusel zvyšovat hlas ani přerušovat svůj projev, na podiu bylo kvalitní ozvučení, řečníci hovořili do mikrofону. Svědek si nevšiml, že by někdo jiný byl hudební produkcí rušený, vůbec ho to nenapadlo. Ani moderátor, který mítink moderoval, nijak nezasáhl. Když svědek hovořil na podiu, měl oční kontakt se spoluobčany, kteří jej z titulu jeho funkce dobře znají. Z pohledu svědka bylo vše v pořádku. Po skončení mítinku se sešel v kanceláři s tajemnicí Ing. S., řekli si, že všechno dobře dopadlo a rozešli se domů. O zásahu se dozvěděl až následující den a byl překvapený. Za dobu, co je svědek ve funkci starosty, vystupoval mnohokrát před občany, absolvoval návštěvy prezidentů Havla, Klause i Zemana, několika předsedů vlád, vždy bylo ze strany města zajištěno profesionální ozvučení. Svědek je přesvědčen, že i tentokrát byly projevy slyšet přes celé náměstí. Účastníci shromáždění měli s řečníky kontakt, vždy zatleskali. Tajemnice Ing. S. byla na shromáždění přítomna, policie věděla o tom, kdo je „styčným důstojníkem“. Pokud by svědka něco při proslovu rušilo, zjednal by si sám nápravu, požádal by například o ztišení či vypnutí produkce nebo by svůj proslov přerušil a počkal by, až produkce skončí.

30. Z výsledku svědka D. M. soud zjistil, že se spolu s žalobcem účastnil protestní akce při návštěvě prezidenta v Lipníku nad Bečvou, měl na starosti baner, který měl původně vyvěsit z okna nad restaurací U Marka. Jednalo se o kancelářské prostory, možná spíše skladiště. Při přípravě baneru se do prostor dostavily dvě civilní osoby, který se následně ztotožnili jako policisté České republiky. Ptali se, co tam děláme, sdělili důvod návštěvy, komunikovali na profesionální úrovni. Svědek řekl pravdu, chystanou akci a její důvody popsal. Zdůraznil, že jejich úmyslem není narušit projev prezidenta, puštění skladby bude jednorázové v trvání 3 minut. Všechno mělo proběhnout ještě před zahájením oficiálního aktu. Žalobce se musel legitimovat předložením občanského průkazu, svědek občanský průkaz neměl. Policisté uvedli, že otevírání oken je nebezpečné, na střeších jsou ostřelovači, může vzniknout nějaký konflikt. Svědek s žalobcem se dohodli, že nechají okno pootevřené a nebudou s ním manipulovat, aby nezpůsobili bezpečnostní hrozbu. Svědek poté přenesl baner dolů na ulici, kde ho celou dobu držel, na podium proto neviděl. Žalobce zůstal v kancelářském prostoru sám. Svědek slyšel starostův hlas, v té době už hrála píseň „Modlitba pro Martu“, po něm hovořil druhý řečník. Svědek tehdy ani nezaznamenal, že píseň nedohrála celá. Účastníci protestní akce, cca 20 až 30 osob, zvedali červené karty při reakci pana prezidenta a zejména, když odpovídal panu H., následně se shromáždění začalo rozcházet. Svědek nezaznamenal, že by hudební produkce narušovala komunikaci osob stojících pod reproduktorem, jeden druhého slyšeli.
31. Při jednání konaném dne 4. 3. 2020 provedl soud výsledky svědků Ing. J. S. a J. S.
32. Z výsledku svědkyně Ing. J. S. - tajemnice Městského úřadu Lipníku nad Bečvou soud zjistil, že byla starostou města pověřena přípravou návštěvy prezidenta, tedy koordinací s kanceláří hejtmána Olomouckého kraje. Pracovní schůzky proběhly dvě, jedna se zástupci kraje, druhá se zástupci kanceláře prezidenta včetně Policie České republiky. Úkolem města bylo připravit pódium, ozvučit jej, zajistit osvětlení, připravit posezení pro tři osoby – prezidenta republiky, starostu a hejtmána, zajistit přítomnost hasiče s praporem města, pamětní knihu a dar, který město předávalo. Dle přání kanceláře prezidenta mělo být pódium umístěno zády k radnici tak, aby pan prezident šel z radnice nejkratší cestou. Moderování akce zajišťoval Olomoucký kraj. Úkolem města bylo dále ohlásit shromáždění coby svolavatel a určit 4 pořadatele – zaměstnance úřadu, jejichž hlavní náplní bude umisťovat staré lidi na lavičky před pódium, rozdávat podepsané fotografie pana prezidenta a případně odpovídat na dotazy. Pan prezident se po příjezdu do města sešel s členy

zastupitelstva v zasedací místnosti na radnici. Poté pan prezident vycházel ven z budovy radnice, svědkyně stála za pódiem u stěny budovy a slyšela, že začíná hrát skladba „Modlitba pro Martu“. Vydedukovala, že se jedná o oficiální píseň ku příležitosti návštěvy pana prezidenta. Podle svědkyně píseň nepůsobila rušivým dojmem, naopak jí to přišlo milé. Za zvuku skladby přišel pan prezident na pódium, kde ho oficiálně uvítal pan starosta, svědkyni vše připadalo normální. Když hovořil starosta, hudba ještě stále hrála. Svědkyně nedokáže upřesnit, kdy hudební produkce skončila, neboť se vracela zpět do zasedací místnosti ujistit se, že odešli všichni členové zastupitelstva. Když se vrátila zpět na náměstí, hudba již nehrála, má za to, že zrovna hovořil pan hejtman. Poté opět několikrát odešla a zase se vrátila, slyšela částečně mluvit i pana prezidenta. Po odjezdu prezidenta republiky se zaměstnanci úřadu, kteří se podíleli na organizaci sešli, svědkyně jim poděkovala, domů odcházela s tím, že vše dopadlo dobře. O akci s červenými kartami a zásahu proti žalobci se dočetla až v půl jedenácté večer na internetu, měla pocit, že byla úplně na jiné akci. Zhruba za týden po návštěvě město obdrželo děkovný dopis kanceláře prezidenta republiky, ve kterém poděkovali za uspořádání shromáždění a vyjádřili spokojenost.

33. Z výsledku svědka J. S. soud zjistil, že na mítinku byl jako novinář kvůli panu T. H., o kterém se chystal napsat profil do časopisu Respekt. Na náměstí se dostavil zhruba hodinu před začátkem shromáždění. Zaskočila jej atmosféra, náměstí bylo úplně prázdné. Stáli tam jen policisté, jak uniformovaní, tak i několik dvou či tříčlenných hlídek v civilu. Po začátku mítinku svědek chodil mezi lidmi. Náměstí se poměrně naplnilo, mohlo tam být cca 500, možná o něco více. V okamžik, kdy spustila píseň „Modlitba pro Martu“ stál svědek kousek od demonstrantů, kteří drželi červené karty. V průběhu hudební produkce přešel k lidem, kteří stáli přes silnici směrem k pódiu. Postavil se do zadních řad, proslovy řečníků do mikrofону slyšel normálně, řečníkům rozuměl. Nezaznamenal, že by někdo musel zvyšovat hlas, projevy pokračovaly normálně dál. V publiku žádnou negativní reakci na hudbu nezaregistroval, někteří lidé se divili, odkud hudba vychází, ale negativně nereagovali. Nejednalo se o žádný řev ani kakofonii. Následně svědek došel až k radnici, tu obešel a za radnicí objevil poměrně dost policejních vozů i nějaké dodávky. Chodil celou dobu sám.
34. Soud dále provedl důkaz videozáznamem předloženým žalobcem, který byl pořízen z oficiálního webu J. O. Na záznamu pořízeného přímo z místa na pódiu je patrné pootevřené okno ve II.NP nad restaurací U Marka, v místnosti je rozsvícené světlo, není vidět žádná zvuková aparatura. Na záznamu se objevují osoby v oranžových vestách pohybující se mezi účastníky shromáždění. Při příchodu osob na pódium zní v pozadí produkce skladby „Modlitba pro Martu“, která se překrývá s proslovy starosty Lipníku nad Bečvou a hejtmána Olomouckého kraje. Ani jeden z řečníků proti hudební produkci nijak nezakročil, oba plynule pokračovali v projevu.
35. Soud rovněž provedl důkaz videozáznamy předloženými žalovaným, zachycujícími hudební produkci písně „Modlitba pro Martu“ s různou úrovní hlasitosti odvisující od úhlu, který snímá kamera a který koresponduje se směrem nastavení mikrofónu. Z videozáznamu je zřejmé, že hluková hladina zůstala i po vypnutí skladby zhruba na stejné úrovni; projevy řečníků na pódiu byly slyšitelné zhruba stejnou měrou.
36. Z informace poskytnuté Městským úřadem Lipník nad Bečvou žalobci ze dne 28. 11. 2017 soud zjistil, že svolavatelem shromáždění ve smyslu zákona o právu shromažďovacím bylo město Lipník nad Bečvou. Úřadem nebyly stanoveny žádné podmínky pro konání

shromáždění ve smyslu §8 odst. 2 zákona o právu shromažďovacím. Úřadem nebyl ustanoven žádný zástupce úřadu oprávněný k udílení pokynů ve smyslu § 8 odst. 4 zákona o právu shromažďovacím.

37. Z usnesení Městského úřadu Lipník nad Bečvou ze dne 26. 2. 2018, č. j. MU/04499/2018, soud zjistil, že věc – přeštek, který měl být spáchán žalobcem porušením § 14 odst. 1 písm. e) zákona o právu shromažďovacím a kterého se měl dopustit tím, že z nedbalosti bránil účastníkům shromáždění ve splnění účelu shromáždění nepřístojným chováním, když dne 8. 11. 2017 v době kolem 16:35 hod. v Lipníku nad Bečvou, na náměstí T. G. Masaryka v prvním patře domu č. p. 44 v úmyslu narušit veřejné shromáždění, uspořádané při příležitosti návštěvy prezidenta České republiky Miloše Zemana v době, kdy pan prezident vstupoval na podium, tedy již po začátku veřejného shromáždění, zapnul produkci hlasité hudby za použití reproduktorů směřujících do otevřeného okna, tak hlasitě, že tato narušovala řádný a klidný průběh shromáždění, kterého se zúčastnilo cca 250 lidí, byla odložena, neboť došlé oznámení neodůvodňovalo zahájení řízení o přestupku nebo předání věci. V odůvodnění usnesení správní orgán uvedl, že puštění sklady písni „Modlitba pro Martu“, byť byla reprodukována hlasitě, nebyla projevem nepřístojného chování tak, jak to má na mysli zákon o právu shromažďovacím. K tomuto závěru vedlo správní orgán i vyjádření některých členů pořadatelské služby, z nichž mimo jiné plyne, že puštěná hudba se projevy pana starosty a pana hejtmána sice prolínala, avšak každý z návštěvníků ji vzhledem k umístění reproduktorů mohl vnímat rozdílně, někteří ji vnímali i jako součást proslovů pana starosty a pana hejtmána. Účelem shromáždění bylo setkání občanů s prezidentem, které spočívalo v tom, že občané mohli prezidentovi klást otázky a on na ně odpovídal. V této fázi shromáždění hudba již nehrála a nemohlo tak dojít k bránění účastníkům shromáždění ve splnění jeho účelu nepřístojným chováním.
38. Ze zprávy veřejného ochránce práv o šetření ve věci postupu Policie České republiky v Lipníku nad Bečvou ze dne 19. 2. 2018, č. j. KVOP-7703/2018 včetně dopisu ze dne 19. 2. 2018 adresovaného stěžovatelce M. Š. a dopisu ze dne 6. 6. 2018 adresovaného žalobci soud zjistil, že dle stanoviska veřejného ochránce práv Policie pochybila, když žalobce zajistila a když jej nepoučila o právních důvodech zajištění a o jeho právech a povinnostech, ačkoliv tomu nebránily žádné okolnosti. Policejní zásah vůči žalobci byl s ohledem na počet zasahujících policistů, informace, které měla policie k dispozici, a sledovaný účel nepřiměřený.
39. Ostatní návrhy na provedení důkazů označené účastníky městský soud pro nadbytečnost zamítl, neboť obsah správního spisu, z něhož soud obligatorně vycházel, spolu s důkazy v řízení provedenými, s ohledem na právní názor soudu k rozhodnutí věci zcela postačoval.

VI. Posouzení věci Městským soudem v Praze

40. Žaloba byla podána včas (§ 84 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 82 s. ř. s.), žaloba je přípustná (§ 85 s. ř. s.). Soud rozhodoval pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vycházel proto ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
41. Podle § 83 s. ř. s. je žalovaným správní orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah; jde-li o zásah ozbrojených sil, veřejného ozbrojeného sboru, ozbrojeného bezpečnostního sboru nebo jiného obdobného sboru, který není správním orgánem, anebo příslušníka

takového sboru, je žalovaným správní orgán, který takový sbor řídí nebo jemuž je takový sbor podřízen, a u obecní policie obec.

42. V řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu (§ 82 a násl. s. ř. s.) je třeba vykládat § 83 s. ř. s. tak, že soud na základě tvrzení žalobce, eventuálně doplněného na výzvu soudu, a s přihlédnutím k dalším informacím, které má soud případně k dispozici, po právní stránce posoudí, kterému správnímu orgánu je s ohledem na tato tvrzení přiřítelné jednání, jež má být podle žalobce nezákonným zásahem (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 09. 12. 2014, č. j. Nad 224/2014 – 53).
43. V souvislosti se skutkovým stavem dané věci není sporu o tom, že původcem žalovaného zásahu je Policie ČR, respektive její konkrétní příslušníci, kteří provedli zákrok směřující k odstranění porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, při němž Policie České republiky není v postavení správního orgánu, nýbrž ve své základní „roli“ ve smyslu § 1 zákona o policii, tedy v postavení ozbrojeného bezpečnostního sboru, přičemž tento zásah je přiřítelný Ministerstvu vnitra, tedy správnímu orgánu, jemuž je Policie ČR podřízena (srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2017, č. j. 3 As 205/2016 – 38).
44. Žalobce podáním ze dne 19. 4. 2018 sdělil soudu, že na projednání žaloby proti původně žalovanému Krajskému ředitelství policie Olomouckého kraje netrvá. Soud proto v souladu se závěry vyslovenými Nejvyšším správním soudem v usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 12. 2014, č. j. Nad 224/2014 – 53 nadále jednal toliko se žalovaným Ministerstvem vnitra.
45. Na základě obsahu správního spisu a důkazů provedených před soudem (videozáznamy zachycující průběh mítinku ze dne 8. 11. 2017 a částečně i zásah Policie ČR, výslech žalobce a svědků: starosty města Lipník nad Bečvou Ing. M. P., D. M., J. S. a Ing. J. S. a listiny: odpověď Města Lipník nad Bečvou ze dne 28. 11. 2017 na žádost podle informačního zákona, zpráva ombudsmanky Mgr. Anny Šabatové ze dne 19. 2. 2018 včetně dvou průvodních dopisů a usnesení MěÚ Lipník nad Bečvou ze dne 26. 2. 2018 ve věci přestupku, který měl být spáchán žalobcem porušením §14 odst.1 písm. e) zákona o právu shromažďovacím) učinil soud relevantní skutková zjištění a po právním zhodnocení věci dospěl k přesvědčení, že žaloba je důvodná.
46. Základní právní rámec řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu je dán § 82 s. ř. s., podle něhož platí: Každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
47. Městský soud předesílá, že žalobce splnil všechny podmínky žalobního tvrzení dle § 82 s. ř. s. pro to, aby soud jím podanou žalobu věcně projednal.
48. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2017, č. j. 1 Afs 217/2017 – 34, a tam citovaná judikatura) je namísto ochrany v procesním režimu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout tehdy, pokud jsou kumulativně splněny všechny podmínky stanovené v tomto ustanovení. Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3.

podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka).

49. Soud má za to, že splnění 1., 2., 4. a 5. podmínky (a to z hlediska skutkových tvrzení žalobce) je v dané věci nesporné. Především je třeba vyjít z toho, že tvrzení o vstupu příslušníků Policie ČR do kancelářských prostor ve II. NP nad restaurací „U Marka“, vydání pokynu žalobci, aby zastavil přehrávání hudební produkce, osobní prohlídka žalobce a zajištění žalobce s jeho následným převozem na služebnu Policie České republiky v Lipníku nad Bečvou a znemožnění jeho odchodu až do okamžiku, kdy byl propuštěn, je tvrzením o přímém zkrácení na právech žalobce a je splněna i podmínka, že se tak mělo stát postupem příslušníka Policie ČR jako správního orgánu v širším smyslu při plnění úkolů Policie ČR dle § 2 zákona o policii při ochraně bezpečnosti osob a majetku a veřejného pořádku.

50. Stěžejní otázkou v dané věci tak bylo posouzení zákonnosti čtyř dílčích zásahů příslušníků Policie ČR vůči žalobci konkretizovaných v návrhu rozsudečného výroku, kterými se soud zabýval v rozsahu tvrzení účastníků a na základě provedených důkazů.

Vstup do kancelářských prostor ve II. NP nad restaurací „U Marka“

51. Podle §40 odst. 1 zákona o policii je policista oprávněn vstoupit bez souhlasu uživatele do jiného prostoru a provést tam potřebné úkony nebo jiná opatření jen tehdy, jestliže věc nesnese odkladu a vstup tam je nezbytný pro ochranu života nebo zdraví osob anebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti.

52. Podle §14 odst. 1 písm. e) zákona o právu shromažďovacím fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že brání účastníkům shromáždění ve splnění účelu shromáždění nepřístojným chováním.

53. Podle § 11 písm. a) zákona o policii policista a zaměstnanec policie jsou povinni dbát, aby žádné osobě v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma.

54. Podle § 11 písm. c) zákona o policii policista a zaměstnanec policie jsou povinni postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.

55. Soud neshledal, že by pro vstup Policie ČR do kancelářských prostor ve II. NP nad restaurací „U Marka“ svědčily zákonné podmínky.

56. Jak uvedl již Městský úřad Lipník nad Bečvou v usnesení ze dne 26. 2. 2018, kterým byla odložena věc – oznámení přestupku proti právu shromažďovacímu, pro hodnocení, zda inkriminované jednání je nepřístojným chováním bránícím splnění účelu shromáždění, je podstatná jeho intenzita nebo účel resp. okolnosti. V daném případě bylo zjištěno, že skupina občanů, jejíž součástí byl i žalobce, se rozhodla v rámci mítinku vyjádřit protest proti kandidatuře prezidenta republiky zdvižením červených karet, vyvěšením transparentu „Pravda vítězí“ a jednorázovým přehráním písně Modlitba pro Martu před vystoupením prezidenta republiky (tj. před započatím jeho projevu), a to z okna místnosti v 1. patře nad restaurací U Marka do prostoru náměstí. Záměr žalobce jednorázově přehrát píseň a následně místnost opustit, byl netajený, byl sdělen hlídce Policie ČR v civilu, která žalobce před realizací záměru v místnosti kontrolovala a legitimovala. Při spuštění písně byl reproduktor uvnitř místnosti, okno nebylo otevřeno dokořán, v místnosti bylo rozsvíceno. Při zásahu Policie byla skladba Modlitba pro Martu v trvání necelých tří minut

již na svém samém konci. Pro posouzení věci je třeba vzít v úvahu rovněž právo žalobce na svobodu projevu a politického přesvědčení a formu poklidného protestu, kterým žalobce a další osoby chtěli v době blížícího se výročí 17. listopadu 1989 připomenout jeho základní hodnoty a myšlenky, přičemž zvolili mimo jiné i jednorázové přehrání skladby Modlitba pro Martu coby jednoho ze symbolů listopadu 1989. K otázce respektu k právu na svobodu projevu se ostatně v tomto duchu vyslovil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 5. 2018, č. j. 2As 18/2018 – 38.

57. Soud přisvědčil argumentaci žalobce, že jeho jednání nebylo lze posoudit jako podezření z přestupku podle § 14 odst. 1 písm. e) zákona o právu shromažďovacím, jestliže v době přehrávání písně nemluvil sám prezident, nýbrž jeho předřečníci, kteří navíc nebyli nuceni nikterak zvyšovat hlas nebo přerušovat svůj projev. Z výpovědi svědka Ing. P., který na podiu hovořil jako první, jednoznačně vyplynulo, že vnímal předmětnou hudební produkci jako součást uvítacího ceremoniálu a nijak jej neomezovala. S účastníky shromáždění, kteří na proslovy předřečníků prezidenta republiky reagovali potleskem, byl svědek v očním kontaktu. Z reakcí publika na proslovy řečníků, popsaných jak svědkem Ing. P. tak svědkem S., je rovněž nepochybné, že ani účastníci shromáždění nebyli spuštěnou hudební produkcí nad míru omezeni. Z dikce citovaného ustanovení plyne, že fyzická osoba se musí zdržet jakéhokoli jednání, které brání účastníkům shromáždění ve splnění účelu shromáždění. Za nepřístojné chování lze považovat „*křik, pískot, pouštění hlasité hudby, méně intenzivní bránění v pochodu atd. Ne každý projev však bude nepřístojným chováním, neboť emoce, hluk, křik, či pískání ke shromážděním do určité míry patří, a podstatná bude intenzita nebo účel, resp. okolnosti*“ (Jamborová, K., Potměšil, J. Zákon o právu shromažďovacím. Praktický komentář. § 14. Praha: Wolters Kluwer, 2019). Jestliže tedy žalobce nepouštěl píseň natolik hlasitě, že by přehlušila slova předřečníků, a působila by rušivě vůči ostatním účastníkům shromáždění včetně těch nacházejících se v zadní části náměstí, resp. blíž ke kancelářským prostorám, odkud hudba hrála, nelze dospět k závěru, že by projev žalobce mohl být shledán nepřístojným chováním ve smyslu §14 odst. 1 písm. e) zákona o právu shromažďovacím.
58. Soud proto i s ohledem na sledovaný účel protestu hodnotil jednání žalobce jako vyjádření občanského postoje a tedy ještě přípustnou formu výkonu svobody projevu podle článku 17 Listiny základních práv a svobod, a nikoli jednání ve svém kontextu natolik excesivně rušivé a bránící realizaci shromáždění a jeho účelu. Respekt k názoru jiného a jeho svobodnému pokojnému vyjádření musí mít Policie ČR jako ozbrojený sbor demokratického právního státu vždy na zřeteli.

Pokyn žalobci, aby zastavil přehrávání hudební produkce – písně Marty Kubišové „Modlitba pro Martu“

59. Podle §6 odst. 5 písm. d), e) zákona o právu shromažďovacím svolavatel je povinen (d) dávat závazné pokyny pořadatelům; (e) dbát o pokojný průběh shromáždění a činit opatření, aby nebyl narušován.
60. Podle §6 odst. 3 zákona o právu shromažďovacím je-li důvodná obava, že shromáždění bude rušeno, může svolavatel požádat úřad nebo Policii České republiky, aby shromáždění byla poskytnuta ochrana.
61. Podle §6 odst. 6 zákona o právu shromažďovacím nepodaří-li se svolavateli při narušení pokojného průběhu shromáždění zjednat nápravu, požádá bez zbytečného odkladu o

potřebnou pomoc úřad nebo Policii České republiky a vlastními prostředky vyzve účastníky k obnovení pokojného průběhu shromáždění.

62. Podle §10 odst. 1 zákona o policii v případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, jehož odstranění spadá do úkolů policie, je policista ve službě nebo zaměstnanec policie v pracovní době povinen provést úkon v rámci své pravomoci (dále jen „úkon“) nebo přijmout jiné opatření, aby ohrožení nebo porušení odstranil.
63. Soud připomíná, že podle zákona o právu shromažďovacím odpovědnost za pokojný průběh shromáždění leží primárně na svolavateli, který pouze za splnění zákonných podmínek je oprávněn požádat o potřebnou pomoc Policii České republiky. Existence žádných takových podmínek nebyla zjištěna, svolavatel dohlížel na řádný průběh shromáždění prostřednictvím pořadatelů, kteří byli na místě přítomni a kteří žádné narušení pokojného průběhu shromáždění nezaznamenali.
64. Jak se ostatně podává i z usnesení Městského úřadu Lipník nad Bečvou ze dne 26. 2. 2018, z vyjádření některých členů pořadatelské služby naopak vyplynulo, že někteří účastníci shromáždění vnímali puštěnou hudbu jako součást projevů pana starosty a pana hejtmána, se nimiž se prolínala.
65. Zásah spočívající v pokynu žalobci, aby zastavil přehrávání hudební produkce – písňe Marty Kubišové „Modlitba pro Martu“, se nijak nedotýkal a nesouvisel ani okrajově s plněním úkolů k zajištění bezpečnosti určené osoby podle § 49 zákona o policii, příslušníci policie proto nemohli dospět k závěru, že je v jejich působnosti uvedený stav řešit.
66. Pokyn policie žalobci, aby zastavil přehrávání hudební produkce – písňe Marty Kubišové „Modlitba pro Martu“, která nota bene byla v době zásahu již na samém svém konci, nelze obhájit ani zásadou iniciativy podle §10 odst. 1 zákona o policii.
67. Soud proto přisvědčil námitce žalobce, že PČR nebyla oprávněna ke vstupu do kancelářských prostor, neboť měla zvolit mírnější opatření, a zejména vyčkat pokynu svolavatele shromáždění, který za zajištění řádného průběhu shromáždění primárně odpovídá. Rovněž je třeba vzít v úvahu, že žalobce se před zahájením shromáždění s policisty domlouval na podobě plánovaného protestu a svůj záměr netajil. Z výpovědi žalobce a svědka M. se podává, že policie proti plánované hudební produkci nic nenamítala, z hlediska zachování bezpečnosti mítinku požadovala, aby v místnosti zůstalo rozsvíceno a aby v ní zůstala jen jedna osoba. Dále požadovala neotevírat okna směřující do náměstí a nevyvěšovat z nich různé předměty. To byl důvod, proč se žalobce s policií dohodl, že namísto vyvěšení transparentu „Pravda vítězí“ dojde k jeho použití osobami stojícími na náměstí. Jak žalobce sám uvedl, shora uvedené bezpečnostní pokyny porušil pouze v tom směru, že okno do náměstí nechal pootevřené, neboť jinak by hudbu nebylo slyšet. Policie je povinna postupovat tak, aby žádné osobě nevznikla bezdůvodná újma a aby do práv a svobod osob nezasáhla nad míru nezbytnou k dosažení účelu konkrétního postupu. Jak vyplývá z obsahu správního spisu, za účelem provedení služebního úkonu spočívajícího v odstranění závažného porušení veřejného pořádku dle § 10 zákona o policii vyslal zástupce velitele do prostoru nad restaurací U Marka dvě záložní hlídky pohotovostního a eskortního oddělení Policie ČR společně s policistou, který již předtím v objektu byl a hovořil s žalobcem – tj. celkem 9 příslušníků Policie ČR. Situace tak nebyla pro zasahující policisty nepřehledná, daný prostor pro ně rozhodně nebyl neznámý. Z požadavku ochranné služby prezidenta republiky je zjevné, že daný objekt byl cíleně sledován. V místnosti bylo rozsvíceno. Policejní hlídka SKPV územního odboru Přerov

Policie ČR kancelářský prostor kontrolovala cca 20 minut před zásahem a jeden z členů hlídky se zásahu účastnil. Také z videozáznamů je patrné, že v prostoru se nachází stále pouze jediná osoba – žalobce. Současně z klidného protestu osob stojících na náměstí a z předešlého bezproblémového jednání žalobce nebylo možné usuzovat na nebezpečné, agresivní či jinak ohrožující jednání vůči zasahujícím policistům. Soud proto dospěl k závěru shodnému jako veřejný ochránce práv, a sice, že policejní zásah byl s ohledem na počet zasahujících policistů, informace, které měla policie k dispozici, jakož i s ohledem na sledovaný účel a osobu žalobce, který uposlechl a respektoval veškeré pokyny příslušníků policie v rozporu se zásadou přiměřenosti podle § 11 zákona o policii.

Provedení osobní prohlídky žalobce a Zajištění žalobce a jeho omezení na svobodě s následným převozem na služebnu Policie České republiky v Lipníku nad Bečvou a znemožnění jeho odchodu až do okamžiku, kdy byl propuštěn

68. Podle §35 odst. 2 písm. a) zákona o policii policista je oprávněn provést prohlídku osoby a odebrat jí zbraň, pokud osobní svoboda osoby má být omezena.
69. Podle §26 odst. 1 písm. f) zákona o policii policista je oprávněn zajistit osobu, která byla přistižena při jednání, které má znaky přestupku, je-li důvodná obava, že bude v protiprávním jednání pokračovat nebo mařit řádné objasnění věci.
70. Soud neshledal zákonnou oporu ani pro postup policie vůči žalobci spočívající v provedení osobní prohlídky a zajištění žalobce včetně jeho převozu na služebnu.
71. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce byl zajištěn, jelikož byl přistižen při jednání, které má znaky přestupku proti právu shromažďovacímu dle §14 odst. 1 písm. e) zákona o právu shromažďovacím. Jak již soud uvedl výše v bodu 59, projev žalobce nevykazoval znaky nepřístojného chování. Ze správního spisu pak soud nezjistil ani žádné skutečnosti, z nichž by pramenila důvodná obava, že žalobce bude v protiprávním jednání pokračovat. Policejní hlídce SKPV územního odboru Přerov Policie ČR žalobce vysvětlil důvody i podobu zamýšleného protestu – tedy záměr vyvěsit z okna místnosti transparent Pravda vítězí a jednorázově přehrát píseň „Modlitba pro Martu“. Policejní hlídka požadovala, aby transparent použily osoby stojící na náměstí, čemuž žalobce vyhověl, a aby skladba skončila ještě před vystoupením prezidenta. Z důvodu stále vnější bezpečnosti mělo zůstat v místnosti rozsvíceno a okno mělo zůstat zavřené. Z vyjádření Policie nevyplývá, že by se policejní hlídka s žalobcem a svědkem M. jakkoliv domlouvala na podmínkách zahrání skladby. Netajeným záměrem žalobce bylo jednorázově přehrát cca třiminutovou skladbu Modlitba pro Martu, a to předtím, než prezident republiky promluví ke shromáždění, k čemuž následně i došlo. Soud nezjistil žádné skutečnosti, z nichž by pramenila důvodná obava policie, že by žalobce po předem avizovaném jednorázovém přehrání skladby ve svém jednání hodlal pokračovat a pouštět skladbu znovu.
72. Jak již bylo řečeno, žalobce nekladl odpor, naopak s policií spolupracoval a neprodleně reagoval na výzvy a pokyny policie jejich splněním (předložení osobního dokladu za účelem legitimace, vysvětlení účelu a podoby protestní akce, ponechání osvětlení v místnosti, vypnutí hudební produkce), neexistovalo ani žádné podezření, že by u sebe mohl mít zbraň. Poté, co policie vyzvala žalobce k vypnutí hudby a žalobce hudbu vypnul, resp. ztlumil na neslyšitelné minimum, dosáhla policie svého zamýšleného cíle a pro další postup spočívající v zajištění žalobce nebyly splněny zákonné podmínky. Z videozáznamu předloženého žalovaným je pak jednoznačně patrné, že policie oznámila žalobci zajištění důraznými slovy „pojdte s náma, jste zajištěn“, aniž mu však důvody

zajištění vysvětlila. Policie tak nedodržela ani zákonem stanovenou povinnost poučit osobu dotčenou úkonem o právních důvodech provedení úkonu a o jejích právech a povinnostech, přestože tomu nebránily žádné okolnosti. Vzhledem k tomu, že zajištění žalobce a jeho omezení na osobní svobodě postrádalo zákonný podklad, vztahují se tytéž důvody rovněž na hodnocení provedení osobní prohlídky žalobce (§ 35 odst. 2 písm. a) zákona o policii).

VII. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

73. Jelikož v daném případě byla naplněna všechna zákonná i judikatorní východiska, neboť bylo prokázáno, že žalobce byl přímo zkrácen na svém právu na svobodu projevu nezákonným zásahem Policie ČR, který nebyl rozhodnutím, a který byl zaměřen přímo proti žalobci, soud žalobě vyhověl a určil, že provedený zásah byl nezákonný (§ 87 odst. 2 s. ř. s.).
74. Soud rozhodl o nákladech řízení dle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu soud přiznal náhradu nákladů řízení. Tyto náklady jsou tvořeny zaplaceným soudním poplatkem za žalobu ve výši 2 000 Kč a náklady na zastoupení advokátem. Zástupce žalobce učinil devět úkonů právní služby po 3 100 Kč [příprava a převzetí zastoupení, jednání s klientem – další porada přesahující jednu hodinu dne 5. 12. 2017, podání žaloby, podání repliky k vyjádření žalované, jednání s klientem – další porada přesahující jednu hodinu dne 17. 10. 2019, 2 x účast na jednání před soudem a 1 x účast na jednání před soudem přesahující 2 hodiny dle § 11 odst. 1 písm. a), c), d), ust. § 7 bod 5 ve vazbě na ust. § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů], přičemž za každý úkon mu náleží režijní paušál ve výši 300 Kč podle ust. § 13 odst. 3 citované vyhlášky. Částka je dále zvýšena o 6 426 Kč odpovídající náhradě za daň z přidané hodnoty, již je zástupce žalobce jako plátce DPH povinen z odměny za zastupování a z náhrady hotových výdajů státu odvést. Celkem tak náklady řízení žalobce činí částku 39 026 Kč, již je žalovaný povinen uhradit do jednoho měsíce od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce. Náhradu za ztrátu času ani náhradu hotových výdajů za cestu na jednání k soudu soud žalobci nepřiznal, neboť zástupce žalobce má sídlo v Praze.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje,

v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 4. března 2020

JUDr. Ivanka Havlíková, v. r.
předsedkyně senátu